

11. Beslutning om Trafikbestilling 2023 for lokale buslinjer (B)

Sagsnr.: 21-081372K

Åbent

Kompetence

Økonomiudvalget

Beslutningstema

Teknik-, Plan- og Landdistriktsudvalget skal træffe beslutning om trafikbestilling i den kollektive trafik for de ændringer der skal ske i forbindelse med køreplanskiftet i juni 2023. Ligeledes skal Teknik-, Plan- og Landdistriktsudvalget overfor Økonomiudvalget indstille en økonomisk plan for budgettilpasningen jævnfør Byrådets 1. behandling af budget 2023 - 2026, hvor budgettet til bustrafik er reduceret med 7,0 mio. kr.

Indstilling

Miljø-, Plan- og Teknikchefen indstiller.

- 1. at** Teknik- Plan og Landdistriktsudvalget godkender alle tilpasninger på den kollektive bustrafik der fremgår af **Bilag 1** "Sparekatalog – Slagelse Kommune – August 2022".
- 2. at** Teknik- Plan og Landdistriktsudvalget overfor Økonomiudvalget indstiller, at budgettilpasningen vedrørende bustrafik kan ske over en 3- årig periode fra 2023 til 2025.

Sagens indhold

På Teknik- Plan- og Landdistriktsudvalgets ekstraordinære udvalgs møde den 25. august 2022 blev det besluttet, at der skulle arbejdes videre med sparekataloget for den kollektive trafik, og at udvalgets justeringsønsker vedr. linjerne 903, 907 og 431 skulle indgå i sparekataloget.

Derudover besluttede udvalget, at spareforslagene blev sendt i høring ifm. Byrådets budgetforslag 2023. Høringsperioden var fra den 10. september til den 21. september 2022. Der er i forbindelse med budgethøringen modtaget 20 høringssvar vedr. reduktioner på området for kollektiv trafik.

Budgettilpasningsplan til dækning af reduktion af den årlige budgetramme med 7,0 mio. kr. samt driftsunderskud fra 2021 og 2022

Kommunens trafikbestilling for 2023 vil blive implementeret med køreplanskiftet i juni 2023. Derfor vil reduktioner i den kollektive trafik tidligst få effekt medio 2023 (halvårseffekt). Dette betyder at en årlig budgetreduktion på 7,0 mio. kr. ikke kan udmøntes med fuld effekt i 2023. For at opnå den ønskede budgetreduktion vil det være nødvendigt, at fjerne kollektiv trafik for et større beløb i en årrække for at opnå tilpasning mellem serviceniveau og budget. Dette skal ses i sammen med efterreguleringen for 2021, som hovedsageligt skyldes generelle udgiftsstigninger ifm. drift af rutebuslinjer, samt nødvendige tilpasninger mellem serviceniveau og budget, jf. beregninger for 2023, se **bilag 2** "NOTAT Kollektiv trafik 2023-2028 - budgetændring".

Administrationen foreslår, at der sker en budgettilpasning over en 3-årig periode, hvor der tilstræbes økonomisk balance mellem budget og udgifter fra og med 2026.

Da budgettilpasningen ikke kan opnås og finansieres indenfor budgetår 2023, vil det være nødvendigt at Økonomiudvalget træffer beslutning om, at politikområdet Drift og Teknik på budgetposten Bustrafik kan køre med overforbrug i 3 år fra 2023 til og med 2025.

Med en budgettilpasningsperiode på 3 år (2023-2025) vil det være nødvendigt at fjerne kollektiv trafik med en halvårsvirkning for 2023 på 6,2 mio. kr. og helårsvirkning for 2024 og 2025 på 12,3 mio. kr. Med en længere budgettilpasningsperiode kan helårsvirkningen for reduktionen af den kollektive bustrafik reduceres.

Metodevalget for sparekataloget

Sparekataloget er udarbejdet med fokus på følgende forhold; at reduktionerne rammer så få passagerer som muligt og at flest mulige passagerer fastholdes i den kollektive trafik, at der opnås

mest bus for pengene og at el-busserne kan genanvendes således at det undgås at betale kompensation iht. kontrakterne.

Forslagene vil medføre følgende; der reduceres drift på bybuslinjerne med samlet 20% der betyder, at udgifterne til bybuslinjerne reduceres med 37%, samlet set leverer bybuslinjerne 75% af de foreslåede reduktioner.

Udvalget fremførte på udvalgets møde den 25. august 2022 spørgsmål til sparekataloget, svarene fra Movia på disse spørgsmål er indarbejdet under punktet "Handlemuligheder". Derudover var der spørgsmål til Flextrafik, Studieflex og Takster. Svarene på disse spørgsmål fremgår af **Bilag 4** "Moviasvar - Slagelse Kommune - 14.09.2022".

Høringssvar (Budget 2023)

Der er i forbindelse med den generelle høring på Budget 2023 modtaget i alt 20 høringssvar der forholder sig til besparelser på den kollektive bustrafik. Alle svarene er gengivet i bilaget "Hvidbog - Høring af budget 2023 - forslag til besparelser på de lokale buslinjer".

18 høringssvar udtrykker at det generelt er dårligt/ringe når kommunen må reducere i den lokale kollektive bustrafik.

2 høringssvar (024 og 087) påpeger, at når skoler lukkes, så vil det givetvis medføre et øget transportbehov for skoleelever. Administrationen vurderer, at eventuelle justeringer af køreplaner grundet skolelukninger tidligst vil kunne indgå i Trafikbestilling 2024. Alternativt vil der skulle etableres lukket visiteret kørsel for de involverede elever.

3 høringssvar (152, 267 og 274) opfordrer til dialog med lokalrådene inden endelig beslutning træffes om Trafikbestilling 2023. Da udvalget skal træffe beslutning om grundlaget for trafikbestilling 2023 med denne sag, vil det ikke være en mulighed at udvide trafikbestillingen med en inddragende proces.

5 høringssvar indeholder forskellige forslag/opfordringer, der kort beskrives og kommenteres her:

- *Danske Handicaporganisation. DH Slagelse* (192) anbefaler at reducere i sparekatalogets forslag om ingen aften- og weekendkørsel for visse buslinjer. I stedet bør der køres med 2-timersdrift aften og weekend for disse buslinjer.
Administrationens kommentar: Følges anbefalingen, vil besparelseskravet ikke kunne opfyldes.
- *Antvorskov Skole - skolebestyrelsen* (210) anbefaler at gennemføre nogle passagertællinger før der træffes beslutning om reduktioner i buskørslen. Herudover gøres opmærksom på, at eleverne skal være på skolen kl. 07:50, så undervisningen kan starte kl. 08:00. Det vil være en stor hjælp om køreplanerne kan tilgodese det. Endelig bør buslinjerne tilpasses de ændringer, der følger af ændringer i skoledistrikterne.
Administrationens kommentar: Det vurderes, at eventuelle justeringer af køreplaner som ikke indgår i nuværende sparekatalog, tidligst vil kunne indgå i trafikbestillingen 2024.
- *Ældrerådet Slagelse Kommune* (214) henviser til tidligere høringssvar i forbindelse med Borgerbus i Stillinge-området i 2019 og Fribus 2.0 Slagelse Syd i 2021.
Administrationens kommentar: Ældrerådet inviteres med denne sag til at afgive høringssvar. Derfor vil ovenstående blive inddraget i sagen der forelægges udvalget den 31. oktober 2022.
- *Marievangsskolen - Skolebestyrelsen og MED-udvalget* (286) gør opmærksom på, at der er uklart for MED-udvalget, hvordan eleverne i Marievangsskolens distrikt fremadrettet skal transporteres til skole.
Administrationens kommentar: Hvis linje 904 og 905 nedlægges, vil det medføre at der skal findes transportløsning for de elever der benytter linjen som blev omlagt i forbindelse med sammenlægning af skoledistrikterne for Marievangsskolen og den tidligere Nørrevangsskole. Nedlæggelse af linjerne vil medføre, at Center for Børn og Unge skal træffe aftale om lukket visiteret kørsel for de elever kommunen er transportforpligtet til at sørge for.
- *Skælskør Erhvervsforening* (298) udtrykker bekymring for nedlæggelse af linje 909. Buslinjen bidrager til sammenhængskraften i Skælskør, herunder betjening af Ældrecentret Rådmandshaven.
Administrationens kommentar: Det vurderes, at justeringsforslaget for linje 907 der blev fremført på Teknik-, Plan- og Landdistriktsudvalgets møde den 25. august 2022, vil medtage Rådmandshaven som en del af køreplanen for buslinjen.

Retligt grundlag

Lov om trafikkselskaber.

Handlemuligheder

Teknik,- Plan- og Landdistriktsudvalget kan vælge:

- A. At godkende justeringer på alle buslinjer som de fremgår i sparekataloget **Bilag 1** " Sparekatalog – Slagelse Kommune – August 2022".
- B. At undtage justeringer på buslinjer, dette vil dog medføre, at budgettilpasningen på den kollektive busstrafik ikke kan opnås indenfor en 3-årig periode.

Sparekataloget indbefatter justeringer for en samlet sum (helårsvirkning) på 12,0 mio. kr., og vedrører i alt 11 buslinjer i regi af Movia samt kommunens egne fribusser. De foreslåede justeringer på buslinjerne er som følger (Opstillingen følger sparekatalogets punkt 5 – Prioriteret forslagsoversigt). Konsekvenser/bemærkninger for de enkelte tiltag er anført i sparekataloget:

1. Fribus

Med en maksimal 10 % reduktion på kontraktsummen kan der opnås årlig driftsreduktion på **0,5 mio. kr.**

2. Linje 462

Følgende ture udgår: Skælskør busterminal kl. 6.06, Ørslev kl. 7.02, Harboes Vænge kl. 16.35, Ørslev 16.37. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **0,2 mio. kr.**

3. Linje 495

Følgende ture udgår: Eggeslevmagle kl. 7.04, Skælskør busterminal kl. 15.15, 15.54, 16.15, 17.15. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **0,1 mio. kr.**

4. Linje 909

Linjen nedlægges. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **1,5 mio. kr.**

5. Linje 902

Afkortes til kun at betjene byerne mellem Korsør og Vemmelev. Linjen reduceres til en daglinje der kun kører i hverdage kl. 6-19. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **1,7 mio. kr.**

6. Linjerne 901 og 908

Linje 901 omlægges således at området ved Motalavej, Korsør betjenes. Linjen justeres til halvtimesdrift alle dage. Linje 908 nedlægges som selvstændig linje. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **4,1 mio. kr.**

7. Linjerne 904 og 905

Linje 904 og 905 nedlægges. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **1,7 mio. kr.**

8. Linje 431

Linjen reduceres til daglinje med timedrift alle hverdage fra kl. 6-18. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **1,1 mio. kr.**

Justeringsforslag linje 431: Udvalget foreslår, at linje 431 bindes sammen med linje 903 og varetager bybusfunktionen på rute 903 i Slagelse by. Movia anerkender, at det kan være muligt at sammentænke driften af linje 903 og 431, og har givet følgende bemærkninger til det stillede forslag:

Sammentænkningen vil betyde at der flere forhold det vil være nødvendigt at forholde sig til. Dette vil eksempelvis være; at linje 431 i dag betjener uddannelsesinstitutionerne ved Vester Ringgade. Dette vil den ikke kunne gøre, hvis linjeføringen ændres til linjeføringen for 903, at linje 903 betjener Idagårdsvej. Det vil den ikke gøre, hvis den skulle fortsætte som linje 431 mod Dalmose samt at køretiden på linje 431 mellem Slagelse St. og Dalmose i dag lige kan holdes under en time. En forlængelse af linjen til Plejecenter Blomstergården vil medføre øget køretid.

Forslaget betyder ikke, at der ikke kan være ræsonnement i at tænke i en sammenlægning. Men en fastholdelse af aftenbetjeningen til Dalmose vil tilsvarende reducere besparelspotentialet i sparekataloget. Det vurderes at ville kræve yderligere analyse for at belyse fordele og ulemper for en sammenlægning nærmere. Det er Movias anbefaling, at forslaget undersøges i forbindelse med den kommende trafikbestillingsproces 2024.

9. Linje 907

Linjen reduceres til daglinje med timesdrift alle hverdage kl. 6-19. Hertil at alle afgang stopper alle steder til Stignæst Havn. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **0,7 mio. kr.**

Justeringsforslag 1: Udvalget foreslår at linjen trafikbetjener Stignæs Havn efter kl. 19 i hverdage og i weekenden. Det ønskes, at buskøreplanen hænger sammen med færgerne ankomst- og afgangstider. Ifølge Movia kan forslaget realiseres. Dog vil driftsbesparelsen blive tilsvarende reduceret. Størrelsen af driftsreduktion afhænger af antallet af korrespondancer som linjen skal have med færgerne på Stignæs havn.

Justeringsforslag 2: Udvalget foreslår, at linjen omlægges permanent og betjener Lovsøvej i stedet for Skovvej. Ifølge Movia kan forslaget realiseres uden meromkostninger, under forudsætning af at busterminalen flyttes til Stationsvej.

10. Linje 903

Halvtimesdriften køres kun på hverdage i tidsrummet kl. 6-20. Timesdrift aften efter kl. 18 og i weekender. Derved kan der opnås årlig driftsreduktion på **0,4 mio. kr.**

Justeringsforslag linje 903: Udvalget ønsker en justering af linjeføring, således at linjen betjener Blomstergården og Slagelse Sygehus. Ifølge Movia er den nuværende linje 903 effektivt planlagt. Ændringer i linjeføringen der medfører øget køretid vil derfor skulle modsvares af reduktioner der sparer køretid et andet sted på linjen. If. udvalgsstrategien om mere buskørsel for pengene, er vurderingen at en dobbeltrettet linje giver mere buskørsel for pengene end den forslåede ringlinje/ottetals-løsning.

Vurdering

Reduktioner i den kollektive trafik hvor der skal ske budgettilpasningen med en 3-årig afviklingsperiode vil medføre, en væsentlig nedjustering i det tilbudte serviceniveau på den kollektive bustrafik. Det vil være nødvendigt at fjerne service i bustrafikken for ca. 6,1 mio. kr. (halvårsvirkning) i 2023 og ca. 12,3 mio. kr. i de efterfølgende to år.

Hvis den reducerede budgetramme fastholdes efter tilpasningsperioden, vil det for 2026 og fremefter være muligt at udvide servicen så denne tilpasses rådighedsbeløbet i budgetrammen, men det kan blive vanskeligt at få "tabte" passagerer tilbage i busserne.

Af hensynet til, at der skal findes markant driftsmæssig reduktion på servicerammen er det administrationens anbefaling, at alle tiltag jf. sparekataloget realiseres, samt at de af udvalget foreslåede justeringer på; 431, 907 (justeringsforslag 1) og 903 analyseres med henblik på, at indgå i trafikbestilling 2024.

Høringssvar indkommet i forbindelse med høringen af Budget 2023 har ikke givet anledning til ændringer af administrationens anbefaling og indstilling.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Kommunens merforbrug på den kollektive trafiks område medfører, at der skal findes driftsbesparelser for 12,3 mio. kroner årligt (helårsvirkning) fra 2023 til 2025. Driftsbesparelserne kan kun realiseres, hvis alle spareforslag i vedlagte sparekatalog godkendes. Ovenstående er under forudsætning af, at Økonomiudvalget godkender budgettilpasning kan ske i perioden 2023-2025, hvor budgettet til "Buskørsel" under politikområdet "Drift og Teknik" kan bevilliges til overføre merforbrug mellem årene 2023 til 2024 samt 2024 til 2025. De økonomiske konsekvenser er beskrevet i **Bilag 2** "NOTAT Kollektiv trafik 2023-2028 - budgetændring". Hvis budgettilpasning ikke kan godkendes, skal der findes yderligere driftsbesparelser. Administrationen kan på nuværende tidspunkt ikke pege på anden finansiering.

Tværgående konsekvenser

Reduktioner i den kollektive bustrafik vil have en række negative konsekvenser for mobilitet der efterspørges i stort set alle de øvrige fagudvalg i kommunen. Idet persongrupper under de forskellige udvalg kan miste den kollektive transport de er vant til at bruge.

Det skal her bemærkes, at en eventuel lukning af distriktsskoler i kommunen, med den konsekvens, at skoledistrikter ændres/udvides, kan medføre øgede udgifter forbundet med et ændret kørselsmønster i den kollektive bustrafik og/eller skolebuskørslen (herunder Fribusserne).

Sagens videre forløb

Med beslutningen om, at Ældrerådet og Handicaprådet bliver hørt når der er forslag i kommunalbestyrelsen der vedrører ældre og handicappede sendes udvalgsbeslutningen i høring i kommunens Ældreråd og Handicapråd fra den 11. oktober til og med den 18. oktober 2022.

Ønsket om muligheden for at foretage budgettilpasning skal behandles på mødet i Økonomiudvalget den 24. oktober 2022.

Beslutning i Teknik-, Plan- og Landdistriktsudvalget den 10. oktober 2022

Fraværende: Ingen

At 1: Godkendt.

Udvalget ønsker at:

- det undersøges om reduktion af rute 907 kan afbødes ved at købe sig ind på rute 470R eller ved tilbud af et flexprodukt.
- 903 og 431 indtænkes i trafikbestilling for 2024
- undersøge prisen for fastholdelse af rute 902 og 431 til kl. 20 på hverdage.

Udvalget ønsker udspecificering af underskuddet på de 4.9 mio. kr. i 2021.

(A) kan ikke tiltræde besparelserne som anført i 1. at., da denne beslutning rammer landdistrikterne for hårdt.

(A) kan tiltræde besparelser på kr. 7 mio. jf. eget budgetforslag, idet følgerne af Covid på kr. 4.9 mio. ikke skal belaste borgerne. Eftervirkningerne af Covid fra 2023 kr. 4,9 mio. bør være kassefinansierede.

(O) kunne ikke træffe beslutning på det foreliggende grundlag.

At 2: Indstilles til Økonomiudvalgets godkendelse.

Udvalget anmoder Økonomiudvalget om at tage stilling til at budgettilpasning sker over en 4. årig periode.

Beslutning i Økonomiudvalget den 24. oktober 2022

Fraværende: Jørgen Grüner (F)

At 1: Økonomiudvalget godkender, at der gives bevilling på 4,9 mio. kr. vedrørende de COVID-19-relaterede udgifter. Udgiften finansieres via pulje til COVID-19-relateret udgifter under økonomiudvalgets ramme.

At 2: Økonomiudvalget giver på baggrund af ovenstående tillægsbevilling udvalget 2-3 år til at realisere budgettilpasningen.

Bilag

21-081372K-38	Bilag 1 - Sparekatalog - Slagelse Kommune - August 2022
21-081372K-40	Bilag 2 - NOTAT Kollektiv trafik 2023-2028 - budgetændring.
21-081372K-42	Bilag 3 - Økonomi 2023-2026 - inkl. beregning for budgetreduktion - 3 år.
21-081372K-47	Bilag 4 - Moviasvar - Slagelse Kommune - 14.09.2022.
21-081372K-49	Bilag 5 - Hvidbog - Høring af budget 2023 - forslag til besparelser på de lokale buslinjer.